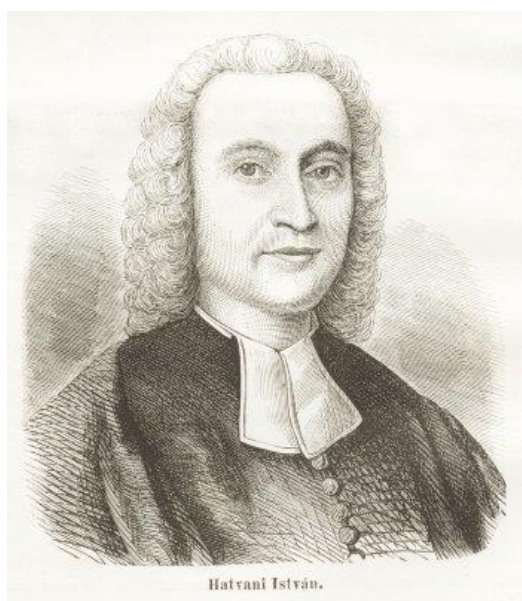

Debreceni Egyetem
Hatvani István Szakkollégium

2019. évi Őszi Tudományos Hallgatói Konferencia

Programfüzet

2019. december 06. (péntek)
Magyar Tudományos Akadémia
Debreceni Területi Bizottság (DAB) Székháza
4032 Debrecen, Thomas Mann u. 49.

A Konferencia programja:

2019. december 06. péntek

9:00 Megnyitó (Bognár Rezső Terem)

- Dr. Pintér Ákos
a Hatvani István Szakkollégium igazgatója
- Pintye Zsolt
a Hatvani István Szakkollégium Hallgatói Önkormányzatának elnöke

9:15 Történettudományi szekció
(Bognár Rezső Terem)

9:15 Kultúratudományi szekció
(Klub Terem)

9:15 Néprajztudományi szekció
(Csokonai Terem)

9:15 Természettudományi-Társadalomtudományi szekció
(Holló László Terem)

9:15 Történettudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Szilágyi Zsolt – Dezső Kinga Julianna

Berecz Gábor (III. Történelem–Latin osztatlan tanári szak): A Legio II Adiutrix centurióinak előléptetései és áthelyezései

Témavezető: Dr. Szabó Edit

A Legio II Adiutrix a római császárkorban évszázadokon át Pannoniában állomásozó alakulat volt. Célom az egység teljes történetének megírása. Ennek egy fejezetét jelenti a legio tisztjeinek elemzése: hogyan működtek az előléptetések és az áthelyezések más alakulatokba. A centuriók vizsgálata ennek egy szeletét képezi. Kutatásuk azért is érdekes, mert ők voltak a legmagasabb rangban lévő hivatásos katonák a legiókban, felettük már csak a lovagrendűek és a senatori rendűek helyezkedtek el, s az ő pályafutásuknak csupán bizonyos állomásait jelentette a katonai szolgálat.

Ónadi Sándor (I. Történelem MA): A milites Christi eszméje, megingása az első keresztes hadjáratban, s az erre adott legátusi reakciók

Témavezető: Dr. Bárány Attila

A keresztes háborúk egészét átszötte a milites Christi gondolata. Jelen előadásomban bemutatom magát az eszmét, majd az első keresztes hadjárat kortárs beszámolóí alapján igyekszek betekintést nyújtani a hadjárat negatív eseményei hatására bekövetkező eszmeválság kialakulásába. A történeti kontextus tisztázása után előadásom középpontjába eme válsághelyzetekre adott legátusi intézkedéseket, s azok hatásait ismertetem.

Virágh Ágnes (II. Történelem MA): Lackfi István és a zsoldosok

Témavezető: Dr. Bárány Attila

Lackfi István mellett német zsoldosok is harcoltak a Nápolyi Királyságban. A zsoldosokkal való együttműködés kezdetben nem jelentett különösebb problémát. Azonban 1349-ben az elmaradt zsold miatt Lackfi szembekerült a zsoldosokkal. Előadásomban ezt a konfliktust mutatom be, elsősorban Domenico da Gravina krónikája, másodsorban további narratív és diplomáciai források révén.

Az Információs és Technológiai Minisztériuma ÚNKP-19-2 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

Éliás János (II. Angol nyelv és kultúra–Történelem és állampolgári ismeretek tanára osztatlan tanári szak): A rectori hivatal bemutatása a karcagi partikulában 1676-tól 1850-ig

Témavezető: Dr. Szabadi István

A Debrecen-központú partikuláris rendszernek 1676-tól lett a tagja Karcag, az iskolai anyakönyvek szerint ekkor hívott először a helyi egyházközség rectort a debreceni Kollégiumból. A rector tógátus teológus diák volt, aki megállapított fizetés fejében 2-3 évre elvállalta egy-egy partikula szellemi és tanügyi vezetését, hogy a későbbi tanulmányait finanszírozhassa. Személye az iskolák működésének leírásakor megkerülhetetlen, így az előadás fő vonalát az 1676-tól 1850-ig működő rectori hivatal különböző aspektusai adják. Az előadásban szó esik a karcagi partikula működéséről, a rector személyéről, illetve a debreceni Kollégiummal való kapcsolatáról. A prezentáció tárgyalja továbbá a rector életmódját: fizetését és természetbeni járandóságát, lakhelyét, illetve feladatköreit is. Ezen kívül a praeceptorok feladatai is említésre kerülnek, végül a tanmenettel és a fegyelmezéssel ér véget a bemutatás.

Bán Gergely Károly (II. Történelem PhD): Területi különbségek a 20. század első felében Magyarországon: módszertani megközelítések

Témavezető: Dr. Szilágyi Zsolt

A korszakra vonatkozó egyre erősödő hazai kvantitatív kutatások lehetőséget nyújtanak a Trianoni trauma új szemszögből való megvilágítására, árnyaltabb megértésére (Demeter 2018, Szilágyi 2018). A téma újbóli fellendülése mögött olyan megközelítések játszanak szerepet, mint például Tomka Béla munkája (Tomka Béla: Az első világháború és a trianoni béke gazdasági hatásai Magyarországon, 2018), amely egy eddig kevésbé vizsgált kontextusba helyezi az 1920-as változásokat követő gazdasági helyzetet. Ezen kutatással ebben az irányvonalba tervezek betagozódni. Egyelőre jelen előadásom során egy lehetséges módszertani modell felvázolására teszek kísérletet.

Az Információs és Technológiai Minisztériuma ÚNKP-19-3 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

9:15 Kultúratudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Mathey Éva – Dr. Borus György

Balogh Iván Tamás (V. Angol–Történelem osztatlan tanárképzés): Johnny Cash: an Indian in White Men's Camp

Témavezető: Dr. Szathmári Judit

In the first half of the twentieth century American Indians were nearly invisible to American society. Country singer-songwriter Johnny Cash chose an intriguing way to turn the public's attention to the plight of America's Indigenous population: he claimed to have Cherokee heritage. However, after 1975 Cash denied having any American Indian ancestry. The presentation explores how Cash transformed into a descendant of the first Scottish king from a half-blood Cherokee.

Budai Bettina (III. Anglisztika BA): Hongkong történelme a brit gyarmatosítás tükrében

Témavezető: Dr. Borus György

Előadásom célja bemutatni Hongkong történelmét, különös tekintettel a visszaadás (1997) előtti évekre. Emellett érinteném a hongkongi identitás kérdését is.

Popovics Violetta (V. Angol–Történelem osztatlan tanárképzés): The Representation of the Great Depression and the New Deal in Eleanor Roosevelt's My Day Column

Témavezető: Dr. Mathey Éva

My Day, a six-day-a-week newspaper column by the First Lady Eleanor Roosevelt and the only primary source available about Mrs. Roosevelt life, offers us insight into her daily activities from 1936 until her death in 1962. The presentation examines two important contemporary themes covered by My Day: the Great Depression and the New Deal to shed more light on Eleanor Roosevelt's role as a social activist.

Az Eleanor Roosevelt elnökefeleség saját írásait tartalmazó hetente hatszor megjelenő My Day (Az én napom) című rovat fontos elsődleges forrás Mrs. Roosevelt életéről, mivel 1936-tól 1962-ig bekövetkezett haláláig ez az egyetlen írás mindennapi tevékenységeiről. Előadásom két témát vizsgál a My Day-ben tárgyalt sok témakör közül: a nagy gazdasági világválságot és a New Deal.

Papp Fruzsina (I. Anglisztika MA): Erőszak-fantáziák és a cselekvő alanyiség Atwood Rape Fantasies című novellájában

Témavezető: Dr. Bülgözdí Imola

Margaret Atwood *Rape Fantasies* című novellájában a nők arról beszélgetnek, melyiküknek van olyan szexuális fantáziája, amelyben erőszak áldozatai lesznek. Az előadásban az erőszak-fantáziáknak a cselekvő alanyiséghez kapcsolódó viszonyát elemzem, mivel a novella összekapcsolja ezeket a fogalmakat a női magazinokban megszokott kvízekkel és főcímekkel.

Lengyel Emese (I. Néprajz MA): A 19. századi magyar népszínmű korszakai és irányzatai
Témavezető: Dr. Kavacsánszki Máté

A magyar operettműfaj 20. századi térhódítása előtt a 19. században és a 20. század elején az egyik legnépszerűbb színházi műfaj az új népszínműforma. A műfaj fogalmi magyarázatát általában a szűzsé, a témahasználat és a főbb karakterek identitás szerkezetének felfejtésével igyekeznek meghatározni színház- és irodalomtörténészek. Ezenfelül a népszínmű funkciójának vizsgálata is előtérbe kerül, mely során a kultúr- és társadalomtörténeti kontextus rögzítése, valamint a különböző korszakok, irányzatok lejegyzése szintén indokoltá válik. Előadásomban éppen a különböző korszakok, valamint irányzat-meghatározások bemutatására és magyarázatára teszek kísérletet.

Az Információs és Technológiai Minisztériuma ÚNKP-19-2 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

9:15 Néprajztudományi szekció

Levezető elnök: Lukácsné Dr. Marinka Melinda

Kutasi Imre (II. Néprajz–Muzeológia MA): Hajdúnánás periférikus területeinek kialakulása, különös tekintettel az Újházhelyre

Témavezető: Dr. Kavacsánszki Máté

Előadásomban – kéziratos térképek, levéltári források, légifelvételek és interjúk segítségével – bemutatom Hajdúnánás szérűskertjeinek külső határán kívül, általam kizárólag földrajzi okokból periférikusnak tekintett területeinek kialakulását. Kitérek a város településszerkezetének megváltozásának társadalmi és gazdasági okaira, a fókuszpontba pedig a 20. század második felében létrejött Újházhelyet helyezem.

Kusnyir Krisztina (III. Néprajz–Muzeológia BA): Vizsgálható egy öltözködési stílus szubkulturális csoportosulásként? – Az indie stílusról

Témavezető: Dr. Kavacsánszki Máté

Az előadás a poszt-szubkultúrák létrejöttének tényezőit, az indie és hipszter stílus területi meghatározottságát tartalmazza. Míg Nyugat-Európában az individuum előtérbe került a posztmaterializmus felé haladva, addig Kelet-Európában a materializmushoz kötődő értékek is megmaradtak. Emiatt Magyarországon a hipszter kultúrához nem (feltétlenül) kötődik társadalmi és politikai szerepvállalás, és tudatos fogyasztási koncepció. Ezek alapján azt állítottam vizsgálatom középpontjába, hogy mennyiben tekinthető a Hajdú-Bihar megyei, debreceni székhelyű, *Indieland* nevű használatruha-bolt vásárlói és eladói köre poszt-szubkulturális csoportosulásnak, és milyen fogyasztási preferenciák határozzák meg a boltba látogatók körét.

Vadász Márton (III. Néprajz–Muzeológia BA): Váncsod – egy bihari falu társadalma a 18-19. században

Témavezető: Dr. Kavacsánszki Máté

Előadásom célja bemutatni egy bihari falu, Váncsod társadalmi tagozódását és főbb gazdasági jellemzőit a 18-19. század folyamán. Röviden vázolom a falu földrajzi elhelyezkedését, történetét és a kutatáshoz fellelhető forrásokat. Külön kiemelve a kismemesség szerepét a falu életében

felvázolom azt a kutatási koncepciót, melynek célja a bihari kismemesi falvak kialakulásának és működésének megismerése.

Baranyai Gabriella (III. Történelem és állampolgári ismeretek tanára–Hon-és népismeret osztatlan tanári szak): A bőrművesség alakulásának egy esetpéldája a 20.-21. század fordulóján

Témavezető: Lukácsné Dr. Marinka Melinda

Előadásom egy témamegjelölő előadás, melynek keretében a kutatási témámat kívánom bemutatni egy konkrét esetpéldán keresztül, megosztva a saját tapasztalataimat és a gyűjtött anyagokat a hallgatósággal.

Vona Zoltán (II. Történelem és állampolgári ismeretek tanára–Hon-és népismeret osztatlan tanári szak): Az átányi ólaskertes településszerkezet napjainkban

Témavezető: Dr. Kavacsánszki Máté

Átány Heves megye déli részén található község, amely kiemelt jelentőséget foglal el mind a magyar, mind pedig a nyugat-európai néprajzon és antropológián belül. A térség kutatását az 1950-es évek elején kezdte meg Fél Edit és Hofer Tamás, akik tizenöt éves munkájának és külföldi publikációinak köszönhetően a település ólaskertes szerkezete kiválóan dokumentálttá vált a szakma számára. Kutatásom célja vizsgálni az időközben bekövetkezett változásokat Átány gazdasági és társadalmi szerkezetében, külön kitérve annak jellegzetes településszerkezetére és az épületek állapotára.

Hegedűs Edit (IV. Történelem és állampolgári ismeretek tanára–Hon-és népismeret osztatlan tanári szak): A 20. és 21. század csipkéi

Témavezető: Dr. Kavacsánszki Máté

Előadásomban a csipke különféle típusaival, ezek területi elhelyezkedésével és a készítés technikáinak a 20-21. századi terjedésével foglalkozom. Ismertetem a helyhez, időponthoz és személyekhez köthető technikák megalkotásának rövid háttérét, a két világháború között megjelenő kézimunkaújságokat és ezek hatását az ismeretek terjedésére a 20. század folyamán; emellett a 21. századi lehetőségeket a tanulásra és a készítésre.

Nagy Gergő (III. Néprajz–Muzeológia BA): Az álmosdi Kölcsey Ferenc Emlékház udvarán talált újkori szemetesgödör néprajzi-régészeti értékelése

Témavezető: Dr. Kavacsánszki Máté

2019 novemberében vizesblokk építését megelőzően, a vízvezeték nyomvonal régészeti szakfelülvétele során az emlékház mögött egy újkori szemetesgödör került elő, amelynek régészeti feltárása nem történt meg, de a humuszban megfigyelhető műtárgyakból, és a föld kitermelése során előkerült leletekből érdekes néprajzi-régészeti összefüggésekre lehet következtetni. Ennek kezdeti eredményeit szeretném ismertetni.

9:15 Természettudományi–Társadalomtudományi szekció

Levezető elnök: Gombos Réka – Kolláth István Sándor – Molnár Adrienn

Jónás Andrea Petra (IV. Biomérnök BSc): Az *Aspergillus fumigatus* opportunistá patogén gombafaj szénstressz válaszainak vizsgálata

Témavezető: Dr. Emri Tamás

Az *Aspergillus fumigatus* az egyik legtöbb halálos kimenetelű fertőzést okozó fonalas gomba faj. Ha sikerülne megértenünk, hogy hogyan képes alkalmazkodni az emberi szervezet számára kedvezőtlen adottságaihoz, a jelenlegieknél hatékonyabb antifungális terápiákat dolgozhatnánk ki. Vizsgálataim célja annak megállapítása, hogy a szénforrás éhezése és a szénforrás limitáció okozta stressz hogyan módosítja a gomba virulenciáját. Kutatásaim jelenlegi szakaszában sikerült egy

olyan kísérleti elrendezést kialakítanom, amelyben megfigyelhetők a szén stresszválasz legfontosabb elemei és így alkalmas arra, hogy a gomba viselkedését RNS szekvenálás segítségével is tanulmányozhassuk.

Sánta Vivien Ibolya (IV. Biomérnök BSc): Az alternatívan polarizált makrofágok gyulladásos válaszáinak karakterizálása egér makrofágokban

Témavezető: Dr. Czimmerer Zsolt

A makrofágok a veleszületett immunrendszer funkcionálisan rendkívül heterogén és plasztikus sejtjei, melyek a szöveti homeosztázisban, a kórokozók elleni védekezésben, a szöveti regenerációban és a gyulladásos folyamatokban egyaránt fontos szerepet játszanak. A molekuláris mikrokörnyezet által nagyban befolyásolt funkcionális polarizációjuk két ellentétes végpontja az IL-4 által kiváltott alternatív, valamint az IFN- γ és LPS indukált klasszikus makrofág polarizáció. Érdekes módon az alternatívan polarizált makrofágokban számos gén fokozott LPS aktivált kifejeződést mutat az alternatív és a klasszikus makrofág polarizációs szignálok közti komplex kölcsönhatásra utalva. Munkánk során ezen polarizációs szignálok közti kölcsönhatások molekuláris alapjait tanulmányoztuk.

Tarcsi Fruzsina (III. Pszichológia BA): Deperszonalizáció, abszorpció, pszichoaktív szerek és a trauma közötti összefüggések vizsgálata

Témavezető: Dr. Szemán-Nagy Anita

Előadásomban a témaválasztás okáról szeretnék beszélni, kitérek továbbá a vonatkozó szakirodalom ismertetésére, a minta nagyságára, a kutatás felvételének a módjára, továbbá az eredményekre.

Győri Krisztina (I. Neveléstudományi MA): A pályaválasztást befolyásoló tényezők hatása a finanszírozási karrierre

Témavezető: Dr. Pusztai Gabriella

A kutatásunk során a pályaválasztást befolyásoló tényezőknek a hatását vizsgáltuk a későbbi felsőoktatási finanszírozási karrier alakulására, mint a lemorzsolódás egyik jelentős háttértényezőjét. Vizsgálatunk során félig strukturált interjút vettünk fel, olyan hallgatók körében, akik valaha költségtérítések voltak. Ez alapján arra az eredményre jutottunk, hogy a család és az egyéni érdeklődés, mint elsődleges befolyásoló tényezők, hatottak leginkább a diákok pályaválasztására, továbbá a pályaválasztás önmagában, nem elég jelentős tényező a lemorzsolódás mértékére való következtetésre.

Tóth Dalma (II. Szociológia MA): A keleti periféria és a nyugati határvidék összehasonlítása a női munkavállalás szempontjából

Témavezető: Dr. Balcsók István

A munkavállalás minden időben és helyen fontos kérdéskört foglal el a társadalom, és nem utolsósorban az egyén életének szervezésében. A munka mint kötelesség interiorizációjával, valamint önfenntartási szerepét napjainkban is kiegészíti az identitást meghatározó jellege. Előadásomban a női munkavállalás jellegzetességeit helyezem középpontba, mely kiegészül a regionális tagolódás figyelembe vételével, hiszen kutatásom helyszínét a magyar-román határ menti négy (Csengeri-, Mátészalkai-, Fehérgyarmati-, illetve Nyírbátori) járás területe adta. Ennek értelmében a periférián élő nők munkavállalását az önértelmezés összefüggésében kívánom elemezni.

Köszönjük
a Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottság
támogatását.

**DEBRECENI
EGYETEM**

Debreceni Egyetem Hatvani István Szakkollégium
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.; 4002 Debrecen Pf. 400.

www.hatvaniszakkoli.hu

hatvani@unideb.hu